<u>गोपनीय</u>

प्रति,

संबंधित निबंधक,

विषय :- क्ष सहकारी बँक लि., ----- चे कलम 81 (3) (बी) नुसारचे वेधानिक लेखा परीक्षणाच्या अहवालाचा "विशेष अहवाल"

संदर्भः- 1) संस्था वा.स.सभा ठराव क्र. ----------, दि. ---------- व लेखा परीक्षक संमत्तीपत्र दि.

2) लेखा परीक्षक पत्र क्र. ---- ,दिनांकः -------- अंतर्गत निर्गमित लेखा परीक्षण अहवाल.

3) सहकार कायदा कलम 81 (5बी) चे 3 रे परंतुक

वरील विषयाच्या व संदर्भाच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, 1960 च्या कलम 81 नुसारच्या संदर्भांकीत दि. --------- च्या ठरावात नमुद प्रमाणेच्या सन ----- ह्या कालावधीचा बँकेचा "वेधानिक लेखा परीक्षण अहवाल" संदर्भांकीत दि. --------- च्या पत्राने सादर केला आहे. तथापि, सहकार कायदा कलम 81 (5 बी) चे 3 रे परंतुक नुसार सदर लेखा परीक्षणात आढळुन आलेल्या आर्थिक अनियमिततांमुळे बँकेस झालेल्या हानीच्या जबाबदारी निश्चितीचा **<u>"विशेष अहवाल"</u>** सोबत सादर करण्यात येत आहे, ही विनंती.

सोबतः वरील प्रमाणे अहवालः पृष्ठे 1 ते

लेखा परीक्षक,

सहकारी संस्था

क्ष सहकारी बँक लि., मुंबई

कलम 81 नुसारच्या वेधानिक लेखा परीक्षणाचा अहवालचा "विशेष अहवाल"

I) प्रास्तविकः-

क्ष सहकारी बँक लि., मुंबई ची (ह्यानंतर **"बँक"** असा उल्लेख करण्यात येईल.) नोंदणी महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, 1960 (ह्यानंतर **"सहकार कायदा"** असा उल्लेख करण्यात येईल.) व नियम, 1961; (ह्यानंतर "**सहकार नियम"** असा उल्लेख करण्यात येईल.) नुसार करण्यात आली आहे. बँकेच्या ठरावात दि. ------ मध्ये नमुद प्रमाणेच्या सन ------- ह्या कालावधीतीचे (ह्यानंतर **"अहवाल कालावधी"** असा उल्लेख करण्यात येईल.) वेधानिक लेखा परीक्षण निम्न स्वाक्षरीकार अधिकारी ह्यांनी करुन दि. ---- च्या पत्राने त्याचा लेखा परीक्षण अहवाल सादर केला आहे. तथापि, सहकार कायदा कलम 81 (5 बी) चे 3 रे परंतुक नुसारचा लेखा परीक्षणात आढळुन आलेल्या आर्थिक अनियमिततांमुळे बँकेस झालेल्या हानीच्या जबाबदारी निश्चितीचा **"विशेष अहवाल"** खालिल प्रमाणे सादर करण्यात येत आहे. ह्या विशेष अहवालातील आर्थिक अनियमिततांमुळे बँकेस झालेल्या हानीच्या जबाबदारी निश्चितीच्या मुद्दांची सविस्तर माहीती लेखापरीक्षकांच्या दि.---------- च्या पत्राने सादर बँकेच्या लेखा परीक्षण अहवालात आहे.

II) आर्थिक अनियमिततांमुळे बँकेस झालेल्या हानीच्या महत्वाच्या बाबी:-

अ) बँकेची आर्थिक फसवणुक झालेली कर्जेः-

1) बँकेच्या कर्जदारांनी कर्ज मंजुरी कारणाशिवाय कर्जाचे केलेले अयोग्य उपयोजन, कर्जदारांनी कर्जास दिलेले विवादित तारण, कर्जदारांनी कर्जास दिलेल्या तारणाची बनावट कागद पत्रे, कर्जदारांनी त्यांच्या नांवावर मत्ता नसतांना त्या कर्जास तारण दिल्या, इ. प्रकारे खालिल कर्जदारांनी बँकेच्या संबंधितांशी संगनमताने कट करुन विश्वास घाताने बँकेची आर्थिक फसवणुक केली आहे.

2) बँक संचालक मंडळानेही कर्जदारांनी कर्जाचे केलेले अयोग्य उपयोजन, कर्जदारांनी कर्जास दिलेले विवादित तारण, कर्जदारांनी कर्जास दिलेल्या तारणाची बनावट कागद पत्रे, कर्जदारांनी त्यांच्या नांवावर मत्ता नसतांना त्या कर्जास तारण दिल्या, इ. यांची पडताळणी न करता वेळोवेळी हेतुतः निष्काळजी पणाने बँकेची आर्थिक फसवणुक करणा-या कर्जदारांना खालिल कर्जे मंजुर केली.

3) बँक अधिका-यांनीही कर्जदारांनी कर्जाचे केलेले अयोग्य उपयोजन, कर्जदारांनी कर्जास दिलेले विवादित तारण, कर्जदारांनी कर्जास दिलेल्या तारणाची बनावट कागद पत्रे, कर्जदारांनी त्यांच्या नांवावर मत्ता नसतांना त्या कर्जास तारण दिल्या, इ. यांची पडताळणी न करता वेळोवेळी हेतुतः निष्काळजी पणाने बँकेची आर्थिक फसवणुक करणा-या कर्जदारांना खालिल कर्जे मंजुरीची शिफारस बँक संचालक मंडळास केली.

4) बँक अधिका-यांनी बँकेकडे तारण दिलेल्या अशा विवादीत मत्तेवर बँक बोजाची अधिकृत नोंद न करता बँकेची आर्थिक फसवणुक करणा-या कर्जदारांना वेळोवेळी हेतुतः निष्काळजी पणाने कर्ज रक्कमा वितरीत केल्या आहेत.

5) ह्याशिवाय काही बँक अधिका-यांनी संचालक मंडळ मान्यतेचा ठराव नसतांना व बँक कर्ज येणे असतांना बँकेचा तारण मत्ते वरील हक्क स्वअधिकारात पत्रे देऊन सोडुन देऊन कर्जदाराशी संगनमताने कट करुन विश्वास घाताने बँकेची आर्थिक फसवणुक केली.

6) तसेच काही बँक अधिका-यांनी संचालक मंडळ मान्यतेचा ठराव नसतांना कर्जदाराशी संगनमताने कट करुन विश्वासघाताने विनातारण टि.ओ.डी. स्वअधिकारात मंजुर व वितरीत करुन बँकेची आर्थिक फसवणुक केली.

ह्या सर्व 6 कारणांमुळे दि. ------ अखेर बँकेच्या **एकुण रु. ------ लाखाच्या** आर्थिक फसवणुकी बाबत कायदेशीर तरतुदींनुसार सर्व संबंधितांविरुध्द कारवाई करणे आवश्यक आहे. तसेच सदोष कर्ज मंजुरी - वितरण - वसुली अनुषंगाने दि. --------- अखेर बँक निधीच्या **एकुण रु. ------ लाख** हानी बाबत बँकेच्या सर्व संबंधितांविरुध्द जबाबदारी निश्चिती करुन हानी रक्कम वसुल करणे व कायदेशीर उचित कारवाई करणे आवश्यक आहे.

क्र.	कर्जदाराचे नांव, एकुण येणे दि ---- अखेर व त्यापेकी विना तारण बुडित कर्ज येणे दि.------- अखेर	लेखा परीक्षकांचा कर्ज मंजुरी, वितरण, तारण मुल्यांकन, बोजा नोंद अनुषंगाने वसुली शक्यता व बुडित कर्ज शेरा
1	श्रीमती म., एकुण येणे रु.128.10 लाख पेकी बुडित येणे रु. 36.60 लाख.	1. बँकेकडे कर्जदाराची जप्ती व विक्री करुन वसुलीक्षम तारण चल मत्ता नाही. बँक अधिका-यांनी तारण चल मत्ता तपासुन वसुली पाठपुरावा वेळीच केला नाही. मालवण येथील 15.80 एकर तारण शेतजमिनीवर रु. 25 लाखचा बँक बोजा नोंद आहे. पण रु. 10 लाख कर्ज रक्कम प्राप्ती व शेतजमिनीवर बँक बोजा नोंद वरुन कर्जदाराचा बँकेशी विवाद आहे. 2. बँक अधिका-यांनी संचालक मंडळ मंजुरी प्रमाणे मालवण येथील 15.80 एकर तारण शेतजमिनीवर बँक तारण हक्क 7/12 उता-यावर प्रथम न नोंदविता व कर्ज कागदपत्रे योग्य रक्कमेचे न घेता कर्ज वितरीत केले. 3. बँकेने मालवण येथील 15.80 एकर तारण शेतजमिनीवर उशिरा बँक तारण हक्क 7/12 उता-यावर नोंदविल्यावर बँक तारण हक्क नोंदीच्या विरुध्द महसुल खात्याकडे अपिल केले आहे. 4. तसेच कर्जदाराने रु. 35 लाख कर्जापेकी रु. 10 लाख कर्ज रक्कम

		प्राप्त नाही. तसेच कर्ज अर्जात मालवण येथील 15.80 एकर तारण शेतजमिनी तारण नाही, बँक अधिका-याने कर्ज कागदपत्रांत फेरफार केली, बँक अधिका-याने को-या कर्ज कागदपत्रांवर सह्या घेतल्या व बँकेने कर्जदारास कर्ज कागदपत्रांची तपासणी दिली नाही असे बँकेवर व बँक अधिका-यांवर आरोप करुन सहकार न्यायालयात दावा दाखल केला आहेत. 5. बँकेच्या कर्ज कागदपत्रे, तारण व मंजुरीत तफावत आहे. बँक अधिका-याने कर्ज कागदपत्रांत फेरफार केल्यामुळे व बँकेने कर्जदारास कर्ज कागदपत्रांची तपासणी न दिल्याने निबंधकांनी बँकेस कलम 101 वसुली दाखला दिला नाही. विश्वासघाताने कर्ज कागदपत्रांत फेरफार करुन आर्थिक फसवणुक दडविणे हा दखलपात्र गुन्हा आहे. 6. बँकेने सरळव्याजाने एकुण व्याज येणेची माहिती दिली नाही. त्यामुळे श्रीमती म चे कर्ज रु. 35 लाख व त्यावरील जवळ जवळ 19 वर्षाचे 14 टक्के दराने अंदाजे सरळ व्याज रु 93.10 लाख असे एकुण रु. 128.10 लाख थकीत आहे. 7. एकुण रु. 128.10 लाख थकीत येणे पेकी विवादीत कर्ज रु. 10 लाख व त्यावरील जवळ जवळ 19 वर्षाचे 14 टक्के दराने अंदाजे सरळ व्याज रु 26.60 लाख असे एकुण रु. 36.60 लाख कर्जदाराच्या विवादामुळे बुडीत असुन वसुलीची शक्यता नाही. त्यामुळे विना तारण बुडीत थकीत येणे हानी रक्कम बाबत चॉकशी करुन जबाबदारी निश्चित करणे आवश्यक आहे.
2	मे. ए. एकुण येणे रु.274.86 लाख पेकी बुडित येणे रु. 274.86 लाख.	1. मे. ए चे मालक श्री. ज यांनी पालघरच्या तारण घराचे त्यांचे एकुण 10 भाऊ / बहीणी सहमालक असतांना पालघरच्या तारण घराचे ते एकमेव मालक असल्याची बनावट कागदपत्रे बँकेस देऊन एकुण पतपत्र मर्यादा रु. 105 लाख बँकेकडुन मंजुर करुन घेतली. त्यापेकी रु. 99.80 लाख प्रत्यक्ष उचल करुन बँक निधी अपहारीत केला आहे. विश्वासघाताने तारण मत्तेची बनावट कागदपत्रे बँकेस देऊन आर्थिक फसवणुक करणे हा दखलपात्र गुन्हा आहे. 2. नुतनीकरण केलेला निर्यात परवाना नसतांना व आर.बी.आय. च्या बँकेच्या नियमित कर्जदारास निर्यातीसाठी पत पत्रे सुविधा मंजुर करण्याच्या निर्देशांचे उल्लंघन करुन बँक संचालक मंडळाने मे. ए ला अयोग्य प्रकारे पतपत्रे मर्यादा मंजुर केली.

		3. बँक संचालक मंडळाने अयोग्य प्रकारे पालघर येथिल तारण घराचा 7/12 उतारा प्राप्त करुन त्यावर फक्त कर्जदाराचाच हक्क आहे ह्याची खात्री न करता सामुहीक मालकी हक्काच्या मुल्यांकन रु. 25 लाखाच्या घर व भुखंड तारणावर अयोग्य प्रकारे बँक निधी धोक्यात घालुन कर्ज मंजुर केले. बँकेकडे कर्जदाराची जप्ती व विक्री करुन वसुलीक्षम तारण चल मत्ता नाही. 4. बँक अधिका-यांनी पालघर येथिल तारण घराचा 7/12 उतारा प्राप्त करुन त्यावर फक्त कर्जदाराचाच हक्क आहे ह्याची खात्री न करता सामुहीक मालकी हक्काच्या मुल्यांकन रु. 25 लाखाच्या घर व भुखंड तारणावर अयोग्य प्रकारे बँक निधी धोक्यात घालुन कर्ज मंजुरीची शिफारस संचालक मंडळास अयोग्य प्रकारे केली. 5. तसेच बँक अधिका-यांनी संचालक मंडळ मंजुरी प्रमाणे घर व भुखंडावर बँक तारण हक्क 7/12 उता-यावर प्रथम न नोंदविता कर्ज वितरीत केले. 6. बँकेने घर व भुखंडावर उशिरा बँक तारण हक्क 7/12 उता-यावर नोंदविल्यावर कर्जदाराच्या 10 भाऊ / बहिणींनी त्यांची अनुमती न घेता त्यांचा मालकी हक्क 7/12 उता-यावर नोंद असलेल्या घर व भुखंडावर बँक तारण हक्क नोंदीच्या विरुध्द महसुल खात्याकडे अपिल केले आहे. त्यामुळे घर व भुखंडावर बँक तारण हक्क सुरक्षित नाही व हे पुर्ण कर्ज बुडीत आहे. बँक अधिका-यांनी तारण चल मत्ता तपासुन वसुली पाठपुरावा वेळीच केला नाही. 7. अशा प्रकारे बँकेची कर्ज मंजुरी व वितरण अयोग्य, संशयास्पद व आक्षेपार्ह आहे. मे. ए चे पुर्ण कर्ज थकीत आहे व रु. 274.86 लाख ही पुर्ण रक्कम बुडीत असुन वसुलीची शक्यता नाही. त्यामुळे विना तारण बुडीत थकीत येणे हानी रक्कम बाबत चौकशी करुन जबाबदारी निश्चित करणे आवश्यक आहे.
3	मे. व, एकुण येणे रु.527.97 लाख पेकी बुडित येणे रु. 527.97 लाख.	1. मे. व चे भागिदार श्री. श यांच्या तक्रारी नुसारची श्री अ, मे. व चे भागिदार यांनी विश्वासघाताने त्यांचे मे. व भागिदार श्री. श यांची आर्थिक फसवणुक करुन बँक विवरण पत्रानुसार मे. रबर, मे. सेल्स, मे. कमर्शियल, मे. इंम्पेक्स व मे. क्रिस्टल ह्या 5 कंपन्यांकडे वळती कर्ज रक्कम रु 11475779/- काढुन अपहारीत केली आहे. 2. मे. व चे भागिदार श्री श यांनी अंधेरी येथिल बँकेस तारण सदनिकेचे

		मे. बिल्डर्सचे “नो ड्युज सर्टीफिकेट” बँकेस न देऊन ते सदनिकेचे मालक असल्याचे भासवुन एकुण पत मर्यादा रु. 240 लाख बँकेकडुन मंजुर करुन घेतली. त्यापेकी काही रक्कम प्रत्यक्ष उचल करुन बँकेची आर्थिक फसवणुक केली आहे. विश्वासघाताने महत्वाची मालकी हक्क कागदपत्रे बँकेस न देऊन आर्थिक फसवणुक करणे हा गुन्हा आहे. 3. बँक संचालक मंडळाने अंधेरी येथील तारण सदनिकेवर (मुल्यांकन रु. 666 लाख) बोजा नोंदची अट विहीत करतांना मे. बिल्डर्सचे “नो ड्युज सर्टीफिकेट” घेण्याची अट विहीत न करता अयोग्य प्रकारे कर्ज मंजुर केले. बँकेकडे कर्जदाराची जप्ती व विक्री करुन वसुलीक्षम तारण चल मत्ता नाही. 4. तसेच बँक अधिका-यांनीही अंधेरी येथील तारण सदनिकेवर (मुल्यांकन रु. 666 लाख) बोजा नोंदची अट विहीत करतांना मे. रायल बिल्डर्सचे “नो ड्युज सर्टीफिकेट” घेण्याची अट विहीत न करता कर्ज मंजुरी शिफारस अयोग्य प्रकारे केली आहे. बँक अधिका-यांनी तारण चल मत्ता तपासुन वसुली पाठपुरावा वेळीच केला नाही. 5. ह्याशिवाय बँक अधिका-यांनी तारण सदनिकेवर (मुल्यांकन रु. 666 लाख) बोजा नोंद करतांना मे. बिल्डर्सचे “नो ड्युज सर्टीफिकेट” घेऊन कर्ज वितरीत करण्याची दक्षता घेतली नाही. 6. तारण सदनिकेस अद्दाप महानगरपलिकेचे ताबा प्रमाण पत्र नाही. तसेच मे. व चे भागिदार श्री. श यांनी त्यांचे भागिदार श्री. अ , बँक व बँकेच्या तत्कालिन एका पदाधिका-याविरुध्द सी.एम.एम न्यायालय, अंधेरी येथे कर्ज रक्कम अपहार व फसवणुकीबाबत फोजदारी दावा दाखल केला आहे. 7. मे. व चे भागिदार श्री. श यांनी त्यांचे भागिदार श्री. अ , बँक व बँकेच्या तत्कालिन स ने त्यांची कर्ज वितरणात फसवणुक केल्याचे नोटराईझड प्रतिज्ञापत्र लेखापरीक्षकांना दिले आहे. 8. अशा प्रकारे बँकेची कर्ज मंजुरी व वितरण संशयास्पद व आक्षेपार्ह आहे. त्यामुळे हे कर्ज पुर्ण थकीत आहे व पुर्ण थकीत रु. 527.97 लाख बुडीत असुन वसुलीची शक्यता नाही. त्यामुळे विना तारण बुडीत थकीत येणे हानी रक्कम बाबत चोकशी करुन जबाबदारी निश्चित करणे आवश्यक आहे.
4	मे. ज, , एकुण येणे	1. बँक संचालक मंडळाने डोंबिवली येथिल 2 सदनिका व ठाणे येथिल 2

	रु.264.92 लाख पेकी बुडित येणे रु. 194.92 लाख.	सदनिका अशा अल्प तारणावर अति कर्जास अयोग्य प्रकारे मंजुरी दिली. बँकेकडे कर्जदाराची जप्ती व विक्री करुन वसुलीक्षम तारण चल मत्ता नाही. 2. बँक अधिका-यांनी डोंबिवली येथिल 2 सदनिका व ठाणे येथिल 2 सदनिका अशा अल्प तारणावर अति कर्ज मंजुरीची शिफारस अयोग्य प्रकारे संचालक मंडळास केली. बँक अधिका-यांनी तारण चल मत्ता तपासुन वसुली पाठपुरावा वेळीच केला नाही. 3. बँकेस तारण ठाण्याच्या दोन सदनिका विक्री पेकी 1 सदनिकेचे 50 टक्के पेसे बँकेत कर्ज खाती जमा नसतांना बँकेच्या तत्कालीन व्यवस्थापक (कर्जे) यांनी संचालक मंडळ मान्यतेविना सदनिकेवरील बँक तारण हक्क सोडुन देऊन बँकेची आर्थिक फसवणूक केली. संगनमताने कर्जदाराशी कट करुन बँक अधिक-याने विश्वासघाताने खोटी व अनधिकृत पत्रे देऊन बँकेचा तारणाधिकार कर्ज येणे असतांनाही सोडुन देऊन आर्थिक फसवणुक करणे हा दखल पात्र गुन्हा आहे. 4. त्यामुळे मे. ज चे एकुण थकीत येणे रु. 264.92 लाख मधुन डोंबिवली येथील तारण 2 सदनिकांचे रु. 70 लाख वजा जाता रु. 194.92 लाख बुडीत असुन वसुलीची शक्यता नाही. त्यामुळे विना तारण बुडीत थकीत येणे हानी रक्कम बाबत चॉकशी करुन जबाबदारी निश्चित करणे आवश्यक आहे.
5	मे. ह एकुण येणे रु.289.52 लाख पेकी बुडित येणे रु. 289.52 लाख.	
	मे. ह, रु. 20,487,716/- मे. ह, रु. 8,463,908/-	1. मे. ह चे भागिदार श्री. सी. व श्री. व्ही. तसेच सहकर्जदार श्री रा यांनी बँक तारण बोजा ठेवण्यास क्षेत्र शिल्लक नसलेली अचल मत्ता बँकेस कर्जास तारण देऊन बँकेची अर्थिक फसवणुक केली आहे. विश्वासघाताने तारण मत्तेच्या मालकीची बनावट कागदपत्रे बँकेस देऊन आर्थिक फसवणुक करणे हा दखलपात्र गुन्हा आहे. 2. अचल मत्ता मुल्यांकन रु. 611 लाख तारण अचल मत्तेवर सहकर्जदाराची मालकी नसल्याने बँक तारण बोजा नोंद नाही. कारण बँक संचालक मंडळाने अचल मत्तेचा 7/12 उतारा प्राप्त करुन त्यावर सहकर्जदाराचाच हक्क आहे ह्याची खात्री न करता राजवाडा व भुखंड तारणावर अयोग्य प्रकारे बँक निधी धोक्यात घालुन कर्ज मंजुर केले. बँकेकडे कर्जदाराची जप्ती व विक्री करुन वसुलीक्षम तारण चल मत्ता नाही.

		3. तसेच बँक अधिका-यांनी तारण भुखंडाचा 7/12 उतारा प्राप्त करुन त्यावर सहकर्जदाराचाच हक्क आहे ह्याची खात्री न करता बँक संचालक मंडळास भुखंड तारणावर अयोग्य प्रकारे बँक निधी धोक्यात घालुन कर्ज मंजुरी शिफारस केली. बँक अधिका-यांनी तारण चल मत्ता तपासुन वसुली पाठपुरावा वेळीच केला नाही. 4. तसेच बँक अधिका-यांनी संचालक मंडळ कर्ज मंजुरी अटी प्रमाणे तासगांव येथिल तारण भुखंडाच्या 7/12 उता-यावर बँक तारण हक्क प्रथम न नोंदविता कर्ज वितरीत केले. 5. अशा प्रकारे बँकेची कर्ज मंजुरी व वितरण संशयास्पद व आक्षेपार्ह आहे. त्यामुळे हे कर्ज पुर्ण थकीत व असुरक्षित आहे. मे. ह चे पुर्ण थकीत कर्ज रु. 289.52 लाख बुडीत असुन वसुलीची शक्यता नाही. त्यामुळे विना तारण बुडीत थकीत येणे हानी रक्कम बाबत चौकशी करुन जबाबदारी निश्चित करणे आवश्यक आहे.

<u>ब) बँकेची आर्थिक हानी झालेली कर्जेः-</u>

1) बँक संचालक मंडळाने अल्प चल / अचल मत्ता तारणावर अति कर्ज मंजुरी दिली.

2) बँक अधिका-यांनी अल्प चल / अचल मत्ता तारणावर अति कर्ज मंजुरीची शिफारस बँक संचालक मंडळास केली.

3) संचालक मंडळ मंजुरीप्रमाणे बँक शाखाधिका-याने दरमहा साठा व ऋणकोचे मासिक विवरणपत्र कर्जदाराकडुन मुदतीत प्राप्त करुन पात्र साठा व ऋणको निश्चित करुन दरमहा आहरण शक्ती निश्चित करुन पत मर्यादा खाते नियमन केले नाही.

4) संचालक मंडळ मंजुरीप्रमाणे बँक शाखाधिका-याने मुदत कर्ज खात्यास तारण चल / अचल मतेची वेळोवेळी मुल्यांकन व तपासणी करुन त्यांचे अस्तित्व, उपयोगिता, विमा, उत्पन्नशीलता तपासुन त्याचा अहवाल बँक मुख्यालयास वेळच्या वेळीच देऊन मुदत कर्ज खात्याचे नियमन केले नाही. बँक अधिका-यांनी खाते थकीत होताच वसुली पाठपुरावा वेळीच केला नाही.

ह्या सदोष कर्ज मंजुरी - वितरण - वसुलीच्या 4 कारणांमुळे दि.--------- अखेर बँक निधीच्या एकुण **<u>रु ---- लाख हानी</u>** बाबत बँकेच्या सर्व संबंधितांविरुध्द जबाबदारी निश्चिती करुन हानी रक्कम वसुल करणे आवश्यक आहे.

क्र.	**कर्जदाराचे नांव, एकुण येणे 31.01.17**	**तारण मुल्यांकन व वसुली शक्यता शेरा**
1	मे. न एकुण येणे रु. 135.92 लाख पेकी रु. 61.00 लाख बुडित.	

	मे. न इंजिनिअरिग, रु. 13,591,688/- मे. न इंजिनिअरिग, रु.10,287,511/-	1. बँक संचालक मंडळाने कल्याण येथिल दोन तारण सदनिका रु. 65 लाख अशा अल्प तारणावर अति कर्ज मंजुरी अयोग्य प्रकारे दिली. बँकेकडे कर्जदाराची जप्ती व विक्री करुन वसुलीक्षम तारण चल मत्ता नाही. 2. बँक अधिका-यांनी कल्याण येथिल दोन तारण सदनिका रु. 65 लाख अशा अल्प तारणावर अति कर्ज मंजुरीची अयोग्य शिफारस संचालक मंडळास केली. बँक अधिका-यांनी तारण मत्तेची तपासणी व वसुली पाठपुरावा वेळीच केला नाही. 3. त्यामुळे मे. न चे एकुण थकीत येणे रु. 135.92 लाख मधुन रु. 65 लाखाचे तारण दोन सदनिका वजा जाता रु. 61.00 लाख बुडीत असुन वसुलीची शक्यता नाही. त्यामुळे विना तारण बुडीत थकीत येणे हानी रक्कम बाबत चौकशी करुन जबाबदारी निश्चित करणे आवश्यक आहे.
6	मे. ड्ड एकुण येणे रु. 408.41 लाख पेकी रु. 172.09 लाख बुडित.	
	मे. ड्ड रु. 13,517,631/- मे. ड्ड रु.27,322,563/-	1. बँक संचालक मंडळाने विक्री करुन वसुलीक्षम तारण चल मत्ता रु. 86.54 लाख व वाडा येथिल जमिनीसह कारखाना, यंत्रसामुग्री मुल्यांकन रु. 149.78 लाख अशा अल्प तारणावर अति कर्ज मंजुरी अयोग्य प्रकारे दिली. 2. बँक अधिका-यांनी विक्री करुन वसुलीक्षम तारण चल मत्ता रु. 86.54 लाख व वाडा येथिल जमिनीसह कारखाना, यंत्रसामुग्री मुल्यांकन रु. 149.78 लाख अशा अल्प तारणावर अति कर्ज मंजुरीची अयोग्य शिफारस संचालक मंडळास केली. बँक अधिका-यांनी तारण मत्तेची तपासणी व वसुली पाठपुरावा वेळीच केला नाही. 3. त्यामुळे मे. ड्ड चे एकुण थकीत येणे रु. 408.41 लाख मधुन तारण चल मत्ता, वाडा येथिल जमिनीसह कारखाना, यंत्रसामुग्री मुल्यांकन रु. 236.32 लाखाचे तारण वजा जाता रु. 172.09 लाख बुडीत असुन वसुलीची शक्यता नाही. त्यामुळे विना तारण बुडीत थकीत येणे हानी रक्कम बाबत चौकशी करुन जबाबदारी निश्चित करणे आवश्यक आहे.
	एकुण बुडित रु.	-----

III) चक्रवाढीने व्याजावर व्याजाची जादा आकारणीः-

बँकेने दिलेल्या माहितीनुसार व लेखा परीक्षण अहवालात तपशिलवार नमुद प्रमाणे चक्रवाढीने व सरळ व्याजाने व्याज आकारणी तफावत रु. 1912.32 लाख आहे. बँकेने अयोग्य प्रकारे सर्व अनुत्पादक कर्जांचे

चक्रवाढीने व्याजावर व्याज आकारुन बँकेच्या कर्जदारांचे सावकारी पध्दतीने शोषण करुन अयोग्य व असत्य निव्वळ नफा वेळोवेळी दाखवुन निव्वळ नफा विभाजनाने सन 1992-93 पासुन वितरीत केलेली लाभांश रक्कम बँकेच्या सर्व संबंधित पदाधिकारी, संचालक, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, व्यवस्थापक (कर्जे) व शाखाधिकारी व बँकेस चक्रवाढीने व्याज आकारणीची अनुचित OMNI संगणक प्रणाली हेतुतः पुरविणा-या कंपनीवरही जबाबदारी निश्चित करुन वसुल करणे आवश्यक आहे. ज्या कर्जदारांनी असे सावकारी पध्दतीचे व्याज ह्यापुर्वी बँकेस अदा केले त्यांना ते परत करणे व्यापक बँक हितासाठी व कर्जदारांच्या सावकारी पध्दतीच्या शोषण मुक्तीसाठी आवश्यक आहे. तसेच जे एनपीए व्याज थकीत येणे दाखविले व त्या पोटी थकीत कर्ज व्याज निधी (एन.पी.ए.) तरतुद केली तो कमी करणे आवश्यक आहे.

IV) समारोपः-

वरीलप्रमाणे बॅकेच्या लेखा परीक्षण अहवाल अनुषंगाने आर्थिक अनियमिततांमुळे बँकेस झालेल्या हानीच्या जबाबदारी निश्चितीचा **"विशेष अहवाल"** वरील प्रमाणे आवश्यक त्या पुढील कार्यवाहीस्तव सादर करण्यात येत आहे

लेखा परीक्षक,
सहकारी संस्था